

บทที่ 5

สรุปและอภิปรายผล

การศึกษาความรุนแรงในจังหวัดชายแดนภาคใต้จากวรรณกรรมร่วมสมัยของนักเขียนภาคใต้ ผู้วิจัยมีจุดประสงค์เพื่อศึกษาสาเหตุและปัญหาของความรุนแรงที่ปรากฏในวรรณกรรมของนักเขียนภาคใต้ จำนวน 12 เรื่อง โดยคัดเลือกวรรณกรรมร่วมสมัยที่ตีพิมพ์ตั้งแต่ปี พ.ศ.2547 เพื่อให้สามารถมองเห็นสาเหตุแห่งความรุนแรงที่กำลังเกิดขึ้นในสังคมจังหวัดชายแดนภาคใต้ ว่าเหตุการณ์ความรุนแรงระลอกใหม่มีสาเหตุมาจากเรื่องใดเป็นสำคัญ

เนื่องจากปัญหาความรุนแรงที่เกิดขึ้นนี้เป็นปัญหาที่มีมานานหลายยุคหลายสมัยแล้ว จึงทำให้ผู้วิจัยต้องย้อนกลับไปดูรากเหง้าแห่งปัญหา เพื่อหาคำตอบว่าเหตุใดสิ่งที่เกิดขึ้นจึงไม่สามารถแก้ไขให้หมดไปได้ ทำให้พบว่าปัญหาความรุนแรงที่เกิดในชายแดนภาคใต้เริ่มต้นมาจากเรื่องราวในประวัติศาสตร์ของเมืองปัตตานีที่เคียดแค้น เป็นธรรมดาที่ต้องมีช่วงเวลาที่ยืดเยื้อ และเสื่อมถอย เคยปกครองตนเอง และตกเป็นเมืองขึ้น เคยมีอำนาจ และอยู่ใต้อำนาจ เช่นที่เมืองทุกเมืองย่อมเคยประสบ สุดท้ายเมืองปัตตานีกลายมาเป็นส่วนหนึ่งของสยาม และมาเป็นจังหวัดหนึ่งในประเทศไทย แต่สิ่งที่ทำให้เกิดปัญหาคือเรื่องความแตกต่างทางด้านเชื้อชาติ ศาสนา ระหว่างคนในพื้นที่และคนส่วนใหญ่ในประเทศ

ความแตกต่างทางด้านเชื้อชาติทำให้แต่ละกลุ่มมีภาษาพูดต่างกัน ส่วนความแตกต่างทางด้านศาสนานั้นทำให้ลักษณะวัฒนธรรม ประเพณีแตกต่างกัน เมื่อเปรียบเทียบระหว่างคนไทยพุทธ กับคนมุสลิมทำให้เห็นว่าคนสองกลุ่มนี้มีความแตกต่างกันทั้งเรื่องภาษา ศาสนา วัฒนธรรม การศึกษา และการปกครอง เนื่องจากที่ชาวมุสลิมเคร่งครัดในศาสนาอิสลามจึงทำให้พวกเขายังคงรักษาอัตลักษณ์ของตนไว้ได้ แม้จะผ่านช่วงที่รัฐบาลพยายามใช้นโยบายผสมกลมกลืน เพื่อให้คนในประเทศรู้สึกเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน แม้ต่อมาจะถูกมองว่าสิ่งเหล่านี้ไม่เป็นการพยายามเรียนรู้ และทำความเข้าใจกลุ่มชนที่มีความคิดความเชื่อแตกต่างกันในสังคมพหุวัฒนธรรม จนกลายเป็น

ปัญหาเนื่องจากรัฐบาลเลือกใช้ความรุนแรงเพื่อแก้ปัญหา ส่วนอีกฝ่ายก็ตอบโต้กลับด้วยการใช้ความรุนแรงเช่นเดียวกัน

เหตุการณ์เหล่านี้เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง นักบวชเบาบ้างมาจนถึงปัจจุบัน ความรุนแรงที่เกิดขึ้นเสมือนภัยร้ายวัน เริ่มมาจากการบริหารงานในสมัยรัฐบาล นายทักขิณ ชินวัตร ที่ใช้ความรุนแรงตอบโต้ความรุนแรง จนทำให้เหตุการณ์เลวร้ายมากขึ้น ซึ่งเห็นได้ชัดตั้งแต่ต้นปี พ.ศ.2547 ผู้วิจัยจึงคัดเลือกรวบรวมจากช่วงเวลาดังกล่าวมาศึกษาโดยจากผลการศึกษสามารถสรุปได้ว่าสาเหตุส่วนใหญ่ที่ทำให้เกิดความรุนแรงมีที่มาจากสาเหตุทางด้านการเมือง แต่ประเด็นความต่างในเรื่องของศาสนา และภาษามักถูกนำมาเป็นข้ออ้างเพื่อที่กลุ่มผู้ก่อความไม่สงบใช้เป็นความชอบธรรมในการใช้ความรุนแรง นอกจากนั้นแล้วประวัติศาสตร์ปัตตานี และอัตลักษณ์ทางความเป็นมลายูก็ถูกนำมาใช้เป็นข้ออ้างเช่นเดียวกัน เพื่อขอเรียกร้องให้ได้ปกครองตนเอง โดยให้เหตุผลว่าความรุนแรงจากเจ้าหน้าที่รัฐซึ่งรังเกียจดูหมิ่นชาวมลายูจะหมดไป บ้านเมืองจะเจริญเช่นเดียวกันยุคอาณาจักรปัตตานี ทำให้ฝ่ายเจ้าหน้าที่รัฐมองว่าชาวมุสลิมเป็นพวกหัวรุนแรง ต้องการแบ่งแยกแผ่นดิน สามารถใช้ความรุนแรงโต้ตอบกลับด้วยความชอบธรรม

หลายครั้งที่กลุ่มผู้ก่อความไม่สงบใช้วิธีบิดเบือนคำสอนของศาสนา ว่าการใช้ความรุนแรงต่อผู้รุกราน หรือผู้ถืออาวุธ เป็นเรื่องที่เหมาะสมได้ เพราะอัลเลาะห์สอนให้อย่ายอมแพ้ให้กับความอยุติธรรมต่างๆ

ทางด้านเจ้าหน้าที่รัฐก็ให้ความชอบธรรมในการใช้กำลังว่าเป็นไปเพื่อความสงบสุขของพื้นที่ มีการใช้กำลัง อำนาจ กดขี่ข่มเหง จนผู้คนฝังใจ แต่ยังมีสื่อในการสร้างความชอบธรรมให้ตนเองว่า พื้นที่ที่มีความรุนแรงรายวันเหล่านี้จำเป็นต้องใช้กำลังในการแก้ปัญหา เพื่อสืบหาผู้อยู่เบื้องหลังการกระทำดังกล่าว

ผลกระทบจากการใช้ความรุนแรงทั้งจากฝ่ายผู้ก่อความไม่สงบและฝ่ายเจ้าหน้าที่รัฐนั้นตกอยู่กับชาวบ้านผู้ไม่รู้เรื่องราว ทั้งถูกข่มขู่ชักจูงให้เป็นสาย ถูกชักชวนให้เป็นสมาชิกกลุ่มโดยเฉพาะวัยรุ่น อันเนื่องมาจากความยากจนในพื้นที่เมื่อมีคนว่างงานเยอะ จึงทำให้กลุ่มผู้ก่อความไม่สงบสามารถหาสมาชิกใหม่ได้ไม่ยาก ส่วนฝ่ายเจ้าหน้าที่รัฐก็ใช้กำลังข่มขู่ผู้ต้องหาให้รับสารภาพ หรือใช้กำลังทำร้ายร่างกาย บังคับขู่เข็ญเอาตัวมาสอบสวนหาความผิด หลายครั้งที่เหยื่อเหล่านั้นหายสาบสูญไป โดยไม่รู้ว่าเป็นฝีมือของฝ่ายใด

เช่นเดียวกับความรุนแรงรายวันที่เกิดขึ้น เจ้าหน้าที่รัฐพยายามอย่างหนัก เสียทั้งกำลังเงิน กำลังเวลา กำลังเจ้าหน้าที่ในการรักษาความสงบ หาตัวผู้กระทำความผิด ซึ่งในความเป็นจริงแล้วไม่มีใครสามารถตอบได้ว่า กลุ่มที่ก่อความไม่สงบเป็นใคร ทหาร ตำรวจกำลังสู้รบอยู่กับใคร แม้แต่ชาวบ้านในพื้นที่เองก็ไม่ว่ากันว่าทุกวันนี้ต้องกลัวอะไรมากกว่ากันระหว่างผู้ก่อความไม่สงบกับเจ้าหน้าที่ของรัฐ

โดยสรุปแล้ว ถือว่าวรรณกรรมทั้ง 12 เรื่องของนักเขียนภาคใต้ทั้ง 8 คน ได้สะท้อนสาเหตุ ปัญหา และผลกระทบของปัญหาได้สอดคล้องกับความเป็นจริงของสังคม

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved